

40. YIL

MART/NISAN 2014

BİLANÇO

Bursa Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası Yayın Organı / YIL 16 - SAYI 150

Sayı

Yeni TTK'da genel kurullar

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve bu kanuna bağlı olarak çıkartılan ikincil mevzuatlar çerçevesinde anonim şirketlerde alışık olduğumuz genel kurul müessesesi limited şirketler için de getirilmiştir. Daha önce ortaklar kurulu kararı ile yapılan birçok değişiklik genel kurul yetkisine bağlanmıştır. Genel kurullar her hesap dönemi sonundan itibaren 3 ay içerisinde yapılmalıdır. Limited şirketlerin genel kurul toplantıları; gündemde ana sözleşme değişikliği, hisse devri, sermaye artırımını veya azaltımı vb. gibi tescilli zorunlu konuların bulunması durumunda tescil edilmelidir. Tescilli zorunlu konular gündeminizde yer almasa dahi genel kurul tutanağı ve hazırlanmış listesini eklediğiniz bir dilekçe ile dosyanıza eklenmesi için Ticaret Sicil Müdürlüğü'ne başvurmanız tavsiye ediyorum.

Anonim şirketlerde genel kurullar, Yeni TTK'nın anonim şirketlere ilişkin 407 - 451. maddeleri ile 28.12.2012 tarih ve 28481 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul Ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük Ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik" ile düzenlenmiştir. Yazımın konusunu bu genel kurullara ilişkin usul ve esaslar oluşturmaktadır.

Genel Kurulun Devredilemez Yetkileri

Pay sahipleri şirket işlerine ilişkin haklarını genel kurulda kullanırlar. Bu sebeple genel kurullara ilişkin usul ve esasları incelemeyen önce genel kurulun yetkileri ve bunlardan devredilemeyecek yetkilerin hangileri olduğunun belirlenmesinde fayda olduğu kanaatindeyim. Genel kurulun devredilemez yetkileri 6102 sayılı Kanun'un aşağıda sayılı ilgili maddeleri ve anonim şirketlerin genel kurul toplantılarının usul ve esasları ile bu toplantılarda bulunacak gümrük ve ticaret bakanlığı temsilcileri hakkında yönetmeliğin 30. Maddesi 1. Fıkrasında düzenlenmiştir. Aşağıda yönetmeliğin maddeleri sıralanmıştır.

(Yönetmelik) MADDE 30- (1) Genel kurul aşağıda belirtilen görev ve yetkilerini bir başka organ veya kişilere devredemez:

- a) Esas sözleşmenin değiştirilmesi. (TTK Madde 408)
- b) Yönetim Kurulu üyelerinin seçimi, görevden alınması ile ücret, huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi ve ibraları hakkında karar verilmesi. (TTK Madde 408)
- c) Kanunda öngörülen istisnalar dışında denetçinin seçimi. (TTK Madde 408)
- ç) Finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporuna, yıllık kâr üzerinde tasarrufa, kâr payları ile kazanç paylarının belirlenmesine, yedek akçenin sermayeye veya dağıtılacak kâra katılması dâhil, kullanılmasına dair kararların alınması. (TTK Madde 408)

Smmm. Harun BEĞENDİ
Ticaret Mevzuatı ve Muhasebe
Standartları Komisyonu Üyesi

harun@harunbegendi.com

d) Kanunda öngörülen istisnalar dışında şirketin sona ermesine ve tasfiyeden dönülmesine karar verilmesi. (TTK Madde 408)

e) Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı. (TTK Madde 408) Bu fıkrada bir açıklık yoktur. Bir şirket varlığının önemli miktarda olup olmadığının neye göre belirleneceğine ikincil mevzuatlarla açıklık getirilmesinde fayda olduğu kanaatindeyim.

f) Esas sözleşme ile görev süreleri belirlenmemiş ise yönetim kurulu üyelerinin üç yılı aşmamak üzere görev sürelerinin belirlenmesi. (TTK Madde 362)

g) Aksi kanunlarda öngörülmedikçe; her türlü tahvil, finansman bonoları, varlığa dayalı senetler, iskonto esas üzerine düzenlenenler de dâhil, diğer borçlanma senetleri, alma ve değiştirme hakkını haiz senetler ile her çeşit menkul kıymetlerin çıkarılması veya bu hususta yönetim kuruluna yetki verilmesi. (TTK Madde 504)

ğ) Birleşme, bölünme, tür değiştirme kararlarının alınması. (TTK Madde 134)

h) Hakimiyet sözleşmesinin onaylanması. (Ticaret Sicili Yönetmeliği Madde 106)

ı) Genel kurulun çalışma esas ve usullerine ilişkin iç yönetimin onaylanması veya değiştirilmesi.

i) Sermayenin azaltılmasına ilişkin yönetim kurulunca hazırlanan raporun onaylanması. (TTK Madde 473)

j) Şirketin tescil tarihinden itibaren iki yıl içinde bir işletme veya aynın esas sermayenin onda birini aşan bir bedel karşılığında devralınmasına veya kiralanmasına ilişkin yapılmış sözleşmelerin onaylanması.

Görüldüğü gibi sermayenin azaltılması, birleşme, bölünme, tür değiştirme gibi pay sahiplerini önemli ölçüde etkileyebilecek ve itiraza sebep olabilecek kararlar TTK çeşitli maddeleri ve yukarıda bahsi geçen yönetmelikle sadece genel kurul yetkisine bırakılmıştır.

Toplantı Çeşitleri, Zamanları, Yeri, Çağrıya Yetkili Olanlar ile Çağrı Usulü

Anonim şirketlerde 3 çeşit genel kurul yapılabilir.

a) Olağan genel kurul toplantısı: Şirket organlarının seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemlerini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakereler yapmak ve karar almak üzere her hesap dönemi için yapılan toplantılardır. Her hesap dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yapılır. Buna göre hesap dönemi takvim yılı

olan şirketlerde toplantılar yılın ilk üç ayı içinde (en geç 31 Mart), özel hesap dönemi olan şirketlerde ise, hesap döneminin bittiği günü izleyen ilk üç ay içinde yapılır.

b) Olağanüstü genel kurul toplantısı: Şirket için lüzumu halinde veya zorunlu ve ivedi sebepler çıktığı takdirde yapılan ve gündemini toplantı yapılmasını gerektiren sebeplerin oluşturduğu toplantılardır. Şirket için toplantının yapılmasını gerektiren durumların ortaya çıktığı zamanlarda yapılır.

c) İmtiyazlı pay sahipleri özel kurulu toplantısı: İmtiyazlı payların bulunduğu şirketlerde, genel kurulun imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını sınırlandıracak tarzda esas sözleşmeyi değiştirmeye karar vermesi halinde, Kanun'un 454'üncü maddesine göre esas sözleşme değişikliği kararını onaylamak için sadece imtiyazlı pay sahiplerinin katılımıyla yapılan toplantılardır. İmtiyazlı payların bulunduğu şirketlerde genel kurul tarafından imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edecek mahiyette esas sözleşme değişikliğine karar verilmesi halinde, anılan karar tarihinden itibaren en geç bir ay içinde toplantıya çağırılır. Bu süre sonuna kadar imtiyazlı pay sahipleri toplantıya çağırılmazsa, her imtiyazlı pay sahibi yönetim kurulunun çağrı süresinin son gününden başlamak üzere onbeş gün içinde, bu kurulun toplantıya çağırılmasını mahkemeden isteyebilir. Çağrıya rağmen süresi içinde imtiyazlı

pay sahipleri özel kurulu toplanamazsa, genel kurul kararı onaylanmış sayılır.

Genel kurul toplantıları esas sözleşmede aksine bir hüküm yoksa şirket merkezinin bulunduğu mülki idare birimi sınırları içinde yapılır. Bu sınırın dışında veya yurt dışında genel kurul toplantısının yapılabilmesi için bunun esas sözleşmede açıkça düzenlenmesi gerekir.

Genel kurul toplantısının yapılabilmesi için pay sahiplerine genel kurul toplantısı için çağrı yapılması esastır. Genel kurul çağrısı yapmaya yetkisi olanlar yukarıda bahsi geçen yönetmeliğin 9. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre:

(1) Olağan ve olağanüstü genel kurullar ile imtiyazlı pay sahipleri özel kurulu, görev süresi sona ermiş olsa bile yönetim kurulu tarafından toplantıya çağırılır.

(2) Yönetim kurulunun mevcut olmaması veya devamlı olarak toplanamaması yahut toplantı nisabının oluşmasına imkan bulunmaması halinde, Kanun'un 410'uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre, mahkemeden izin alan pay sahibi genel kurulu toplantıya çağırabilir.

(3) Şirket sermayesinin en az onda birini, halka açık şirketlerde yirmide birini oluşturan veya esas sözleşmede

öngörülmesi halinde daha az sayıdaki pay sahiplerince oluşturulan azlık pay sahipleri, yönetim kurulundan, gerektirici sebepleri ve gündemi belirterek, genel kurulun toplantıya çağrılmasını veya genel kurul zaten toplanacak ise, karara bağlanmasını istedikleri hususların gündeme konulmasını yazılı olarak noter aracılığıyla isteyebilirler. Gündeme madde konulması isteminin, çağrı ilanının Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmasına ilişkin ilan ücretinin yatırılması tarihinden önce yönetim kurulu- na ulaşmış olması gerekir.

(4) Azlık pay sahiplerinin, genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin yönetim kuruluna yaptıkları başvurunun kabul edilmesine rağmen kırk beş gün içerisinde toplantı çağrısının yönetim kurulu tarafından yapılmaması halinde azlık pay sahipleri, genel kurulu toplantıya çağırabilir. (5) Azlık pay sahiplerinin, genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin talebinin yönetim kurulu tarafından reddedilmesi veya yedi iş günü içerisinde olumlu cevap verilmemesi üzerine Kanun'un 412'nci maddesi gereğince mahkemece atanmış kayyım tarafından genel kurul toplantıya çağırılabilir.

(6) Tasfiye halinde olan şirketlerde tasfiye memurları, görevleri ile ilgili konular için genel kurulu toplantıya çağırabilirler.

(7) Süresi içerisinde yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılmaması üzerine, Kanun'un 454'üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca mahkeme tarafından yetkilendirilen imtiyazlı pay sahiplerinden her biri, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu toplantıya çağırabilir.

Genel kurullar çağrılı ve çağrısız olarak toplanabilir. Çağrılı yapılmaması toplantı çağrısı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılır. Bütün pay sahipleri veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde, çağrı usulüne uyulmaksızın genel kurul çağrısız olarak toplanabilir ve toplantı nisabı var olduğu sürece karar alabilirler.

Bakanlık Temsilcisi Bulundurma Zorunluluğu Olan Haller

Genel kurul toplantısında bazı hallerde bakanlık temsilcisi bulundurma zorunluluğu bulunmaktadır. Bu haller anonim şirketlerin genel kurul toplantılarının usul ve esasları ile bu toplantılarda bulunacak gümrük ve ticaret bakanlığı temsilcileri hakkında yönetmeliğin 32. maddesinde ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

1) Aşağıda sayılan genel kurul toplantılarında ve bunların ertelenmesi halinde yapılacak ikinci toplantılarda Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunludur:

- Kuruluş ve esas sözleşme değişikliği işlemleri Bakanlık iznine tabi olan şirketlerin bütün genel kurul toplantılarında, diğer şirketlerde ise gündeminde,

- Sermayenin artırılması veya azaltılması,

- Kayıtlı sermaye sistemine geçilmesi ve kayıtlı sermaye sisteminden çıkılması,

- Kayıtlı sermaye tavanının artırılması veya faaliyet konusunun değiştirilmesine ilişkin esas sözleşme değişikliği ile birleşme, bölünme veya tür değişikliği konuları bulunan genel kurul toplantılarında.

- Genel kurula elektronik ortamda katılım sistemini uygulayan şirketlerin genel kurul toplantılarında.

- Yurt dışında yapılacak bütün genel kurul toplantılarında.

- Yurt dışında yapılacak imtiyazlı pay sahipleri özel kurul toplantılarında.

2) Yukarıda sayılanlar dışındaki genel kurul toplantılarında ve imtiyazlı pay sahipleri özel kurullarında Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunlu değildir. Ancak genel kurul toplantıya çağırılanların talep etmeleri ve bu taleplerin görevlendirme makamınca uygun görülmesi halinde Bakanlık temsilcisi görevlendirilebilir.

Yine, 6102 sayılı TTK'nın 617. maddesinin 3. fıkrasında "Toplantıya çağrı, azlığın çağrı ve öneri hakkı, gündem, öneriler, çağrısız genel kurul, hazırlık önlemleri, tutanak, yetkisiz katılma konularında anonim şirketlere ilişkin hükümler, Bakanlık temsilcisine ilişkin olanlar hariç, kıyas yoluyla uygulanır. Her ortak kendisini genel kurulda ortak olan veya olmayan bir kişi aracılığıyla temsil ettirebilir." denilmektedir. Bu maddeden de anlaşılacağı gibi anonim şirketlerin bakanlık temsilcisine ilişkin hükümleri limited şirketler için uygulanmayacaktır. Dolayısıyla limited şirketlerin genel kurul toplantılarında Bakanlık temsilcisinin bulunmasına söz konusu değildir.

Tescil ve İlan

Genel kurul toplantı sonuçlarının anonim şirketler için her durumda ticaret siciline tescili gereklidir. Limited şirketlerde ise, gündemde daha önce tescilli zorunlu konuların (ana sözleşme değişikliği, hisse devri, sermaye artırımı veya azaltımı vs.) olması halinde bunların tescili gerekli olup, bunun dışındaki genel kurulların tescilinin gerekliliğine ilişkin bir düzenleme yoktur. Bu kapsamda anonim ve limited şirketlerde tescilli zorunlu işlemlerin incelenmesinin faydalı olduğu kanaatindeyim.